

ing azt az egy mentsege, hozza föl a technikai obstrukció védelmére, hogy erőszakos és korrupt választások után szokott járni, mint test után az árnyéka. Azt mondja erre a miniszterelnök finom gúnyval: hát a koalíció idejében — amikor Andrassy Gyula volt a belügyminiszter — szintén korrupt és erőszakos választások voltak? Az akkori többség tagjairól is azt tartották az ellenzéki elemek, hogy „föl-felé nem függetlenek?” Pedig ez a többség ez a kormányzat is ép úgy az obstrukció nyavalyájával pusztult el, mint elődei. Vagy Széll Kálmán választásai is sok pénzbe kerültek? Nem ismerte-e el azt a korszakot még az ellenzék is a jog, törvény és igazság korszakának? S nem az lett-e a „jog” vége, ami a jogtalanságé? Nem oda vezetett-e a „törvény”, mint a törvénytelenység? Nem itatta-e meg az obstrukció epével és ecettel, nem ostromozta-e véresre vállait, nem feszítette-e keresztre az „igazság”-ot ép úgy, mint az igazságtalanságot?

Andrassy kompromisszumot óhajt; de többség nélkül, — mondja Lukács László, — nincs kompromisszum. A többséget ő sem megalázni, sem összetörni nem enged. *A harc eredményének meg kell ma-*

zet könnyen elnevesíteni (az esztendői eleje miatt!)

A város pénze és a bankok.

— A pénzügyi-bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyi bizottság hétfői ülésén a város betétjeinek az elhelyezésével foglalkozott. A városnak tudvalevőleg három millió és kétszáz ezer, a gyámpénztárnak pedig egy millió korona betéte van a szegedi pénzügyintézetekben. A közgyűlés december harmincegyedikére fölmondta a betéteket és a pénzügyi bizottságnak most abban kellett állástfoglalnia, hogy a jövő évben milyen módon helyezték el a város pénzét?

A pénzügyi bizottság ülése iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. A pénzügyi helyzete most olyan, hogy a legcélszerűbb nyomás is érzékenyen sújtja. Egy-egy pénzügyintézet életéhez százak ekszisztenciája hozzáfűződött és ha romlásba dől a bank, a közvetlenebbül érdekelteket is agyon-sújtja. A város pénzének elhelyezésével kapcsolatosan pénzügyintézetek sorsa forog kockán. Az utóbbi időben érezhető megrázkódtatások miatt több bankkal szemben a minimumra csökkent a közönség bizalma és ha ezt a bizalmatlanságot a város pénzének elhelyezésével még megerősítene, súlyos veszedelembé sodorhatná a szegedi pénzügyi piacot.

Ezeket a letagadhatatlan tényeket kellett

A pénzügyi bizottság az öt fiatalabb pénzügyintézetnél levő betétjéből visszavon egyötöd részét. A Szeged-Csongrádi Takarékpénztárban és a Szegedi Kereskedelmi és Iparbankban nem változik a betét. A fölszabadult nyolcszáz ezer koronát egyelőre házi kezelésben tartja a város, aztán pedig arányosan elhelyezik a Csongrádi Takarékbán és az iparbankban.

Az árvaszék már önállóan határozott. A gyámpénztár egymillió koronáját kétharmad részben a Szeged-Csongrádi Takarékpénztárban, egyharmad részét pedig a Szegedi Kereskedelmi és Iparbankban helyezi el. Eddig a többi pénzügyintézetbe is jutott hatvan-hetvenezer korona.

A pénzügyi bizottság elfogadta Wimmer Fülöp kiegészítő indítványát is, amely szerint a betét nem egy évre vonatkozik, hanem évközben is fölmondható. Fölmondási idő négy vagy hat hét.

Ez történt a pénzügyi bizottság ülésén, amelyet olyan izgalmas várakozás előzött meg. A pénzügyi bizottság határozatáról nem mellőzhetjük a kritikát. Amit a bizottság a közgyűlésnek javasol, az nem vall a pénzügyi helyzet gondos mérlegelésére és még kevésbé — őszinteségére. Mert ha egy bank jó háromszáz ezer koronáig, akkor jó négyszáz ezerig. Vagy mondjuk így: ha aggodalom nélkül rábizhatunk egy bankra háromszáz ezer koronát, akkor rábizhatunk négyszáz ezret is. És ha nincs bátorságunk rábizni négyszáz ezret, akkor ne bizzunk reá száz

tem leánynak enyémnek kell lennie. Bárkájától egy pillanatra sem távoztam. Minden este ott voltam mellette és gondolásom addig furakodott, míg a bárka közvetlen közelsége nem férközött . . . Eleinte csak néhány szót váltottam Giovanninával, majd mindjobban megbarátkoztunk. A vége az lett, hogy megkértem a kezét a szüleitől, szegény chioggiai halász emberektől. Giovannina megijedt, hogy udvarlásom ily komoly fordulatot vett. Én ezt meglepetésének tekintettem. Szülei azonban boldogok voltak és készséggel nekem adták kezét.

— Igaz — és ezt Giovanninának érdemül kell betudnom — igaz, ő mindjárt megmondta nekem, hogy az énekes társaság tenoristája, valami Andrea, jogot formál az ő szívéhez . . . Ők már rég összeszoktak . . . mindig együtt énekeltek . . . Azt is mondta Giovannina, hogy ő nem tud megválni Velencétől, hogy ő a lagunák nélkül, a borongó csend nélkül, a régi palazzók nélkül nem tud meglenni . . . De én kinevettem. Csak legyen enyém, csak jöjjön haza, majd másképp lesz minden! Maga fogja nevetni bohó vonzalmát a kopott Andreához, a kihalt, roskatag komor Velencéhez.

Giovannina nem volt ugyan megnyugtató, de végre is engedett. Eljegyeztem, nőül vettem, hazahoztam és . . . most mind a ketten boldogtalanok vagyunk.

— Miért?

— Giovannina szívét nem tudtam meghódítani. Nőm lett, mert elbódítottam azokkal a színes képekkel, amelyekkel jövőjét kifestettem, mert bizonyára a szülei is erőszakolták, mert talán maga is hitte, hogy egy új, szebb élet vár reá és hogy a csillogó képek között a fakó multat el fogja felejteni. De már egy hónappal az esküvő után mind sűrűbben kezdte emlegetni Velencét, a Canal grandet és ha — kérésre — egy dalt énekelt, könnyek szöktek a szemébe. Sőhajtott, sir*, szenvedett. Mikor a napokban úgy este-

felé a városból kijöttem, rémülten vettem észre, hogy Giovannina szemei ki vannak sirva. Megkérdeztem, mi baja? Mi hántja? Nem titkolt el előttem semmit. Kitérte egész lelkét. Ő nagyon boldogtalan; megmondta ő mindjárt, hogy nem tud meglenni Velence nélkül, ő a lagunák után vágyódik, a gondolkodó csobogása után, a tenger után, melyhez lelke hozzá van nőve és vágyódik Andrea után, kit — és ezt határozottan jelentette ki — nem tud elfelejteni . . . És hiába való minden! Hiába vagyok gyöngéd hozzá, hiába fogom körül szeretettel, imádatl . . . ő folyvást a lagunákat emlegeti, a lagunákat és azt a kopott, züllött énekest . . . Kér, rimázkodik: engedjem őt szabadon, engedjem őt vissza, haza . . . Ő nem hálátlan, de a szívének nem tud parancsolni és ha föl nem bontom házasságunkat, ő visszaszökik . . .

És barátom, én még most is szeretem ezt az asszonyt, szeretem örültem. Érzem, hogy nélküle nincs célja, nincs tartalma az életemnek. De vajon van-e jogom őt visszatartani? . . .

Van-e jogom őt is egy egész életre boldogtalaná tenni! . . . És ha volna is, mit érnék vele? . . . Látod, ez kerget engem a kétségbeesésbe . . . Nincs éjjelem, nincs napalom. Azt hiszem, beleőrülök . . . Mit tegyek? . . .

Nem feleltem neki mindjárt a kérdésre. Le kellett küzdenem mély meghatottságot.

— A történetedet — mondám aztán nőmi szívet után — igen jól ismerem. Te a „Tenger asszonyát” vitted feleségül . . .

— A tenger asszonyát?

— Igen, csak olvasd el, ha még nem ismered, Ibsen darabját. A tenger asszonya, miután előbb bohó leányos ésszel eljegyezte magát, később felesége lesz egy másik férfinak, elhagyván a tengert, melynek ugyszólván a szülőtte. De házasságában egész

súlyával rászakad aztán a boldogtalanság. Visszavágyódik a tengerhez és ahhoz, kinek először adta a szívét . . .

— És a megoldás? — kérdező mohón Pataky.

— A megoldás? Biz az szinpad. De te sem tehetsz másképp. Szabaddá kell tenned feleségedet, vissza kell adnod a tengernek és első szerelmének. Talán ő is úgy cselekszik majd, mint a tenger asszonya. Ha újból szabad lesz, akkor talán mégis téged fog választani.

Pataky kételkedőleg rázta a fejét és mély hallgatásba merült. Megérkeztünk a fővárosba és elbucsúztunk.

*

Pataky még azon a héten visszakísérte Giovanninát Velencébe.

Egy hónap múlva tért csak vissza egyedül . . .

*

Az ősszel, hogy a dogék városában jártam, egy este kigondoláztam a canalazzóra serenatát hallgatni.

Szemben a Santa Maria della Salute székesegyházzal ott himbálózott az énekesek lampionokkal díszített bárkája, melyet mint raj fogott körül a sok gondola.

Vidám dal hallatszott a bárkáról.

Egy csengő női hang kicsapongó jókedvvel énekelt egy pajkos dalt:

„Quando passa il reggimento”.

Megismertem. Ő volt. A lagunák asszonya, Giovannina.

Sugárzó szép volt az arca, csábító a tánca. Csupa jókedv, csupa élet, csupa temperamentum, csupa tűz. Igazán megbüvölve széles kedvével az egész hallgatóságot.

Tapsolták, ujráták.

Meghajtotta magát és aztán szerelmesen borult a társulat tenoristájának, egy sápadt barna legénynek a keblére . . .